

Rijksoverheid.nl ambities en uitgangspunten

Versie 1.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Ambities	3
2.1. Doelen.....	3
2.2. Doelgroepen	4
2.3. Functies.....	4
2.4. Ingangen naar informatie.....	4
2.5. Afzenderschap	5
2.6. Omgeving	5
3. Uitgangspunten van Rijksoverheid.nl	6
3.1. Communiceert vanuit de Rijksoverheid als één geheel.....	6
3.2. Brengt behoeften van bezoekers en departementen samen	7
3.3. Maakt content vindbaar	8
3.4. Is toegankelijk en gebruiksvriendelijk.....	9
3.5. Biedt structuur en flexibiliteit.....	10
3.6. Toont content in de juiste context	11
3.7. Biedt krachtige en beheersbare dossiers.....	12
3.8. Stelt data en content beschikbaar voor derden	13
3.9. Biedt volledig geïntegreerde interactie.....	14
3.10. Biedt attentering op maat.....	15

1. Inleiding

Dit stuk beschrijft de ambities en uitgangspunten van Rijksoverheid.nl: hét online communicatieplatform dat burgers, professionals en pers verbindt met de Rijksoverheid. De website is het belangrijkste kanaal voor de online corporate communicatie van de 13 departementen. De website speelt een centrale rol te midden van vele andere online en offline communicatieactiviteiten van de Rijksoverheid.

Hiermee liggen de kaders van Rijksoverheid.nl vast. Het is een concreet fundament waar departementen op terug kunnen vallen en ONS op verder kan bouwen. De gevolgen van Rijksoverheid.nl reiken verder dan de communicatiediscipline. De communicatiediscipline vertegenwoordigd op basis van haar expertise de belangen van de beleidsdiscipline. Dit stuk is primair gericht op de directies Communicatie, de Stuurgroep ONS en het project ONS.

De ambities en uitgangspunten gelden uiteraard voor de gehele website. Van 2009 tot 2011 worden de in dit stuk geschetste oplossingen en mogelijkheden in een groeimodel gerealiseerd. Niet alles wordt in 2009 gerealiseerd.

2. Ambities

De Rijksoverheid wil samenhangend, herkenbaar en eenduidig communiceren met haar doelgroepen. Hierbij zijn toegankelijkheid, vindbaarheid en actualiteit van informatie van groot belang. Afgelopen jaren legden projecten als de Stijlgids, de Webrichtlijnen, de Rijksmetadataset, de ontwikkeling van de Grondtoon en het project 1 logo hiervoor een goede basis. De Rijksoverheid zet de volgende stap door de realisatie van één online communicatieplatform voor de Rijksoverheid, www.rijksoverheid.nl.

2.1. Doelen

De doelen voor één corporate website voor de rijksoverheid zijn:

- vergroten van de effectiviteit en eenduidigheid
- scheppen van een overzichtelijk en herkenbaar totaalbeeld voor de doelgroepen
- verbeteren en borgen van de toegankelijkheid en vindbaarheid van de informatie van de rijksoverheid

Het samenvoegen van de corporate websites plus Postbus51.nl en Regering.nl levert synergie op door onderwerpen in samenhang te communiceren in plaats van los van elkaar. Deze website betekent een verbetering in de informatievoorziening van het Rijk. Het Rijk presenteert zich meer als één organisatie, herkenbaar, eenduidig en ontkokerd. Om de doelen te kunnen bereiken vormen gebruikersonderzoek, webanalyse en monitoring een integraal onderdeel van de aanpak en werkwijze.

2.2. Doelgroepen

De website www.rijksoverheid.nl richt zich op geheel 'online Nederland', vooral op de doelgroepen burgers, professionals en pers. De website richt zich tevens op de relevante internationale doelgroepen. De corporate website van de rijksoverheid ontsluit beleids- en voorlichtingsinformatie van alle (programma)ministeries. De departementen zijn verantwoordelijk voor de content. Zij zoeken de synergie en werken samen om de wensen, behoeften en vragen van de doelgroepen te faciliteren.

2.3. Functies

De departementen willen informatie naar de doelgroepen zenden en met doelgroepen in contact treden. Denk aan informatie over bewindslieden, nieuws en kabinet en initiatieven rondom e-participatie. Tegelijkertijd is er het duidelijke besef dat de wensen, behoeften en belevingswereld van de diverse doelgroepen leidend zijn bij het aanbieden van informatie. De website www.rijksoverheid.nl ondersteunt zowel de behoefte om te zenden vanuit de departementen als de vraagbehoeften van de bezoekers. We onderscheiden daarbij 3 functies:

- **informereren:** de website biedt alle beleids- en voorlichtingsinformatie over de beleidsonderwerpen, bewindslieden en het kabinet
- **communiceren:** de website maakt communicatie tussen doelgroepen en Rijksoverheid mogelijk. Denk aan het stellen van vragen aan Postbus51 en weblogs van bewindspersonen waarop gereageerd kan worden
- **participeren:** bezoekers worden via de website actief betrokken bij het beleidsproces en kunnen input leveren, denk aan e-participatietrajecten

2.4. Ingangen naar informatie

Mensen die zoeken naar rijksoverheidsinformatie doen dit vaak vanuit een onderwerp waar zij vragen over hebben of waar zij zich mee bezig houden. Als een bezoeker voor een bepaald thema of beleidsonderwerp kiest, staat hij open voor relevante, contextgerelateerde berichten. De thema's van de rijksoverheid zijn dan ook de primaire ingang van www.rijksoverheid.nl.

Bezoekers hebben naast interesse in de thema's echter meer wensen, bijvoorbeeld als zij op zoek zijn naar informatie van een bepaald ministerie of over een bepaald bewindspersoon. De website www.rijksoverheid.nl houdt rekening met de voorkeuren van zijn verschillende doelgroepen door bezoekers op diverse manieren en via diverse (hoofd)ingangen naar de juiste informatie te leiden:

- ordening op actualiteit: hoofdingang Nieuws
- ordening op thema: hoofdingang Onderwerpen
- ordening op organisatie: hoofdingang Ministeries
- ordening op politiek: hoofdingang Regering
- ordening op informatietype: hoofdingang Documenten en publicaties

Informatie kan zich uiteraard ook bevinden op andere websites. Een actief en bewust linkbeleid (naar en vanaf rijksoverheid.nl) is dan ook een belangrijk onderdeel van de website.

2.5. Afzenderschap

Vanuit de departementen maar ook voor de bezoekers is het bij veel informatie van belang te weten welk departement de afzender is. De website www.rijksoverheid.nl voorziet hierin door content zodanig te labelen en te presenteren dat dit duidelijk is voor de bezoeker. Bij content waar dat noodzakelijk is staat een verwijzing naar het verantwoordelijke departement, bijvoorbeeld de startpagina onder de hoofdingang 'Ministeries'.

2.6. Omgeving

De departementen hebben de ambitie om samenhangend, herkenbaar en eenduidig te communiceren met haar doelgroepen via één gezamenlijke website www.rijksoverheid.nl. Vanuit de wensen en behoeften van de doelgroepen. Tegen beheersbare, lagere kosten.

Deze website sluit nauw aan op andere vormen van online communicatie van de Rijksoverheid. Binnen de Rijksoverheid zijn nog vele andere websites die blijven bestaan. Denk aan:

- Themasites (bijvoorbeeld www.prinsjesdag2009.nl, www.werkeninhetonderwijs.nl)
- Campagnesites (bijvoorbeeld www.vananaarbeter.nl, www.nederlandleeftmetwater.nl)
- Doelgroepensites (bijvoorbeeld www.antwoordvoorbedrijven.nl, www.consuwijzer.nl, www.hetInvloket.nl)
- Websites van uitvoeringsorganisaties (corporate en overig)
- Websites samen met mede-overheden (bijvoorbeeld www.overheid.nl, www.mijnoverheid.nl)
- Websites samen met (commerciële) partijen (bijvoorbeeld www.denieuwepraktijk.nl, www.infoepd.nl)
- Websites mede mogelijk gemaakt door de rijksoverheid
- 'Elders op internet' (online communicatie buiten het domein van onze eigen websites)

Deze websites voorzien in diverse behoeften. Rijksoverheid.nl streeft naar gerichte en actieve afstemming met en toeleiding naar deze websites. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de liaisons op de departementen.

3. Uitgangspunten van Rijksoverheid.nl

Rijksoverheid.nl:

3.1. *Communiqueert vanuit de Rijksoverheid als één geheel*

Rijksoverheid.nl maakt als kanaal het online communiceren vanuit één Rijksoverheid mogelijk, niet begrensd door bestaande organisatorische structuren. Rijksoverheid.nl kan onderwerpen integraal aanpakken. Dit vergroot de samenhang van de online communicatie vanuit het Rijk en geeft de mogelijkheid om te sturen op prioritaire onderwerpen. Rijksoverheid.nl kan nieuwe samenwerkingsverbanden tussen de departementen ondersteunen en bestaande samenwerkingsverbanden versterken. Hierdoor is Rijksoverheid.nl uiteindelijk meer dan de som der delen.

Wat betekent dit voor de website

Het ontkokerde aanbod van informatie en communicatie is de meest prominente vernieuwing op Rijksoverheid.nl. De bezoeker hoeft niet langer te kiezen tussen 16 corporate websites van het Rijk. Er is één online platform dat alle beleidsinformatie van de Rijksoverheid samenbrengt en in samenhang communiceert.

Rijksoverheid.nl heeft wel oog voor de eigen verantwoordelijkheid van departementen. Dit is niet alleen van belang voor de departementen zelf, maar ook voor de bezoekers van de website die op zoek zijn naar een aanspreekpunt. Specifieke content op Rijksoverheid.nl is daarom altijd te herleiden naar het verantwoordelijk ministerie. Bovendien blijven er bezoekers die juist op zoek zijn naar de organisatorische structuur van de Rijksoverheid. De website bedient ook deze groepen.

De online communicatie van het Rijk gaat verder dan Postbus51.nl, Regering.nl en de departementale corporate websites. Rijksoverheid.nl bevindt zich tussen tal van andere websites, zowel binnen als buiten het Rijk, elk met een eigen doel en functie. Het is aan Rijksoverheid.nl om zich hierbinnen te positioneren. Tot slot kan Rijksoverheid.nl in de toekomst een rol vervullen in het terugdringen van het aantal thema-, campagne- en projectensites van het Rijk, door de departementen zo goed mogelijk te faciliteren met uitgebreide dossiers over onderwerpen op www.rijksoverheid.nl.

Wat betekent dit voor de Rijksoverheid

Het ontkokerde aanbod van beleidsprioriteiten op Rijksoverheid.nl kan zorgen voor het stroomlijnen en sturen van de online communicatie vanuit het Rijk. Dit betekent voor bepaalde beleidsonderwerpen dat departementen de gezamenlijke boodschap op elkaar af moeten stemmen. Tegelijkertijd behoudt elk departement de ministeriële verantwoordelijkheid over de eigen content. De website toont dit daar waar nodig.

Wat betekent dit voor de departementen

De rol van de departementen achter de boodschap en hun verantwoordelijkheden als eigenaar van de informatie moet helder worden belicht. De communicatiediscipline moet zich buigen over de vraag in hoeverre regie op een gezamenlijke boodschap gewenst is. De website www.rijksoverheid.nl is het kanaal dat hiervoor ingezet kan worden.

3.2. *Brengt behoeften van bezoekers en departementen samen*

De bestaande departementale, corporate websites hebben een dubbele functie als het om informeren gaat. In de eerste plaats zorgen de sites ervoor dat bezoekers de door hen gewenste informatie op een eenvoudige en efficiënte manier kunnen vinden. Tegelijkertijd vormen de corporate sites een belangrijk instrument om het gevoerde beleid, de bewindspersonen en de departementen zelf te positioneren. Het concept van Rijksoverheid.nl zorgt ervoor dat er nieuwe, relevante pagina's ontstaan waar de belangen van bezoekers en departementen elkaar raken.

Wat betekent dit voor de website

Rijksoverheid.nl krijgt naast de homepage meerdere soorten startpagina's. Deze startpagina's sluiten aan bij de eerder beschreven vaste en flexibele ordeningen (bijvoorbeeld actualiteit, thematisch, organisatorisch, politiek, informatietype). Iedere startpagina vormt een voor de bezoeker logisch startpunt om bij de gewenste informatie uit te komen.

Omdat de bezoeker zelf bewust voor de betreffende startpagina kiest en de boodschap van het Rijk binnen een relevante context is geplaatst, ervaart hij de boodschap als minder hinderlijk. Hierdoor stijgt de kans dat de boodschap aankomt bij de doelgroep. Departementen kunnen vanuit de eigen communicatie-uitingen actief doorverwijzen naar de startpagina's die voor hun doelgroep relevant zijn. De homepage van Rijksoverheid.nl krijgt een belangrijke rol om bezoekers op een gemakkelijke manier de door hen gewenste hoofdrubriek en daarmee samenhangende startpagina's kunnen kiezen.

Wat betekent dit voor de departementen

De departementen krijgen nieuwe mogelijkheden om het gevoerde beleid, de eigen organisatie en de bewindsliden online te positioneren. Door voor een contextgerelateerde aanpak te kiezen, stijgt de kans dat de boodschap van de Rijksoverheid aankomt bij bezoekers van de site.

3.3. Maakt content vindbaar

De grote hoeveelheid content op Rijksoverheid.nl heeft geen enkele waarde zolang bezoekers de gewenste informatie niet kunnen vinden. Het belang van vindbare content behoeft dan ook geen verdere uitleg. Vindbaarheid gaat echter verder dan de implementatie van een goede zoekmachine op de eigen website. Goede vindbaarheid heeft vooral ook te maken met het schrijven van goede webcontent. Denk daarbij aan de vindbaarheid via externe zoekmachines via AdWords/webvertising en doorverwijzingen vanaf andere websites. Bezoekers worden zoveel als mogelijk doorverwezen als de antwoorden die zij zoeken zich niet bevinden op www.rijksoverheid.nl.

Wat betekent dit voor de website

De resultaatpagina van de zoekmachine op Rijksoverheid.nl helpt de bezoeker bij het verfijnen van de zoekopdracht. Denk bijvoorbeeld aan het verfijnen op thema, organisatie, informatietype of publicatiedatum.

Voorbeeld

Een bezoeker zoekt op 'Erfgoed'. De resultaatpagina toont veel content van meerdere ministeries. De bezoeker kiest daarom voor kamerstukken, afkomstig van het Ministerie van OCW die de afgelopen week zijn gepubliceerd

Rijksoverheid.nl staat niet op zichzelf. Door gericht te bouwen aan strategische relaties met andere, relevante websites, kan de wederzijdse vindbaarheid van content sterk worden verbeterd. Het gaat nadrukkelijk niet alleen om de vindbaarheid van de content op Rijksoverheid.nl. Ook het doorverwijzen van 'onze' bezoekers naar relevante content elders op internet behoort tot de taak van de Rijksoverheid. De strategische relaties kunnen daarbij uiteenlopen van het wederzijds linken naar elkaars website tot het aangaan van een langdurige redactionele samenwerking. Rijksoverheid.nl zet gerichte webanalyse en webvertising in om de vindbaarheid en zichtbaarheid van informatie te vergroten.

Voorbeeld

Het Ministerie van VWS werkt op het gebied van overgewicht samen met het Voedingscentrum. In onderling overleg verschijnt er op Voedingscentrum.nl een tekst over de rol van VWS met een link naar het dossier 'Overgewicht' op Rijksoverheid.nl. Bezoekers die op Rijksoverheid zoeken naar gezondheidstips, worden doorverwezen naar een relevante pagina op Voedingscentrum.nl.

Wat betekent dit voor de Rijksoverheid

De Rijksoverheid werkt aan het vindbaar maken van relevante content. Deze content bevindt zich op Rijksoverheid.nl maar ook op andere websites van de Rijksoverheid. Vanuit onze doorverwijsfunctie voeren we een actief linkbeleid naar andere relevante content elders op internet, zodat de doelgroepen worden geholpen.

Wat betekent dit voor de redactie

De kwaliteit van de content en de bijbehorende metadata bepaalt grotendeels de vindbaarheid via externe zoekmachines als Google. Daar heeft de redactie directe invloed op, doordat zij in haar schrijfstijl rekening houdt met vindbaarheid door zoekmachines. Dit geldt ook voor het onderhouden van de relaties met andere, relevante websites. Daarnaast is de techniek van invloed. De aanpak conform de Webrichtlijnen waarborgt dit aspect.

3.4. Is toegankelijk en gebruiksvriendelijk

De bezoeker van de website staat centraal. De website is beschikbaar en toegankelijk voor alle bezoekers, toepassingen en browsers. Bovendien is de website gemakkelijk in het gebruik.

Wat betekent dit voor de website

De Webrichtlijnen van de overheid zijn uitgangspunt in de aanpak van Rijksoverheid.nl, gericht op bouwkwaliteit en toegankelijkheid. De website is te gebruiken op nagenoeg alle computerplatforms, alle browsers en alle apparaten met een internetverbinding. De website is snel in gebruik en de bezoeker vindt er zijn weg op een goede, eenvoudige manier doordat usabilityonderzoek onderdeel is van het ontwerpproces. Het taalniveau van de website is afgestemd op de bezoekers. De informatie op de website scoort hoog in zoekmachines op de juiste trefwoorden. De website is 'duurzaam': informatie blijft gedurende langere tijd gemakkelijker vindbaar en doorzoekbaar. Het belang hiervan neemt toe, omdat we als overheid belangrijke informatie steeds meer via websites aanbieden.

Wat betekent dit voor de Rijksoverheid

De informatie van de Rijksoverheid is maximaal beschikbaar.

Wat betekent dit voor de redactie

De redactie houdt bij het schrijven en plaatsen van de content altijd volledig rekening met toegankelijkheid, begrijpelijkheid en taalniveau. De gebruikte systemen hebben voorzieningen die de redactie hierbij ondersteunen.

3.5. Biedt structuur en flexibiliteit

De Rijksoverheid is continu in beweging. Kabinetten wisselen, ministeries worden opnieuw georganiseerd en ook beleidsprioriteiten veranderen. Voor bezoekers van Rijksoverheid.nl is het echter van belang dat de plek van online informatie niet telkens mee verandert. De website is daarom zowel flexibel als gestructureerd. Een goede structuur vormt het fundament van Rijksoverheid.nl. Want hoewel Rijksoverheid.nl innovatie hoog in het vaandel heeft staan, gaan we niet voorbij aan de taak van de overheid om volledig en transparant te informeren.

Wat betekent dit voor de website

Met hulp van metadata biedt Rijksoverheid.nl haar informatie via verschillende ordeningen aan (bijvoorbeeld thematisch, organisatorisch, politiek, actualiteit). Wensen en behoeften van bezoekers zijn leidend in de keuzes: elke ordening kent een eigen invalshoek en vormt een logisch geheel.

Voorbeeld

Een redacteur plaatst een nieuwsbericht over een aanpassing van het ouderschapsverlof. In de metadata staat dat het een nieuwsbericht betreft dat op 3 oktober 2010 is gepubliceerd en dat het Ministerie van SZW de afzender is. De website ontsluit het bericht vanuit meerdere invalshoeken: via een ordening op publicatiedatum, op thema, op informatietype en op organisatie.

De metadata die rechtstreeks aan de content worden gekoppeld veranderen zo min mogelijk. Een nieuw kabinet zorgt er immers niet voor dat de afzender, de publicatiedatum of het onderwerp van de content opeens verandert. Dit waarborgt de vaste structuur van Rijksoverheid.nl. Door de metadata vervolgens te gebruiken in zogenaamde *mappings*, ontstaat er flexibiliteit bovenop de vaste structuur. Deze mappings bieden als intelligente tussenlaag de mogelijkheid om tijdelijke relaties te beschrijven die eenvoudig kunnen worden aangepast.

De verschillende ordeningen zijn leidend voor de hoofdingangen op Rijksoverheid.nl en sluiten aan op de verschillende behoeften van bezoekers. Iedere rubriek heeft een eigen invalshoek en logica met zowel gedeelde content (content die ook via andere hoofdingangen bereikbaar is) als rubriekseigen content. Ook los van elkaar vormen de hoofdingangen een, voor de bezoeker, samenhangend geheel. Het is daarbij niet gezegd dat hoofdingangen per definitie toegang bieden tot alle gedeelde content. Wel zijn er, daar waar de bezoeker dit verwacht, logische dwarsverbanden.

Wat betekent dit voor de Rijksoverheid

Primair zorgt de vaste structuur ervoor dat de informatie van het Rijk vindbaar blijft, ondanks politieke of organisatorische veranderingen. Tegelijkertijd houdt de flexibele structuur rekening met de behoefte om informatie ook vanuit andere invalshoeken aan te bieden die wel onderhevig zijn aan verandering.

3.6. Toont content in de juiste context

Bezoekers komen op allerlei manieren op de website binnen. Bijvoorbeeld via de zoekresultaten van Google, maar ook via e-mail- en rss-attendingen of links op andere sites. Bezoekers moeten de gevonden content daarom altijd in de juiste context kunnen plaatsen.

Wat betekent dit voor de website

De beleidsinhoudelijke content op Rijksoverheid.nl, biedt altijd toegang tot het bijbehorende dossier en het ministerie dat verantwoordelijk is voor de getoonde informatie.

Voorbeeld

Een bezoeker komt via Google op de detailpagina van een nieuwsbericht terecht. Het bericht werd begin 2006 gepubliceerd en gaat over de missie in Uruzgan. Vanaf de betreffende pagina staat een link naar het actuele dossier over de missie. Ook staat er op de betreffende pagina dat het Ministerie van Defensie de verantwoordelijke organisatie voor het nieuwsbericht is.

Zodra de juiste context door de bezoeker is bereikt, zorgt de website er voor dat deze context niet ongewenst verdwijnt. Het mag niet gebeuren dat bezoekers de context verliezen op het moment dat zij gedeelde content aan klikken.

Wat betekent dit voor de Rijksoverheid

Op een website waar de verantwoordelijkheid voor de content bij meerdere organisaties is belegd, is het essentieel dat bezoekers direct zien van welke organisatie(s) de informatie afkomstig is. De departementen zijn er bovendien van verzekerd dat individuele content altijd toegang biedt tot de juiste context. Daarbij is de website zodanig ingericht dat bezoekers deze context niet per ongeluk verliezen.

3.7. Biedt krachtige en beheersbare dossiers

Dossiers vormen een prominent onderdeel van de huidige corporate sites van departementen, als vorm waarin de beleidsonderwerpen worden belicht. Binnen de dossiers komen de belangrijkste informatiestromen rond een specifiek beleidsonderwerp samen. Tevens is er een redactionele toelichting met de belangrijkste content. Hierdoor vormen de dossiers een populair onderdeel voor bezoekers.

Toch zijn er ook belemmeringen. Zo mogen dossiers bijvoorbeeld niet te groot worden en kan het lastig zijn om interactieve functionaliteiten, video's en zelfs tabellen op een goede manier te integreren.

Rijksoverheid.nl wil daarom de communicatieve potentie van dossiers vergroten door een aantal bestaande belemmeringen weg te nemen en nieuwe mogelijkheden te introduceren.

Wat betekent dit voor de website

De kracht van de dossiers op Rijksoverheid.nl zit naast het ontkokerde informatieaanbod vooral in de flexibiliteit. Alle soorten dossiers worden gefaciliteerd; van grote tot kleine, van statische tot dynamische en van informerende tot interactieve dossiers. Bovendien kan een dossier in de loop der tijd groeien en krimpen, zowel inhoudelijk als functioneel.

Voorbeeld

Het Ministerie van Financiën lanceert het dossier 'Kredietcrisis' naar aanleiding van de problemen op de financiële markt. Het dossier is zeer actueel en bevat veel informatie waaronder een groot aantal nieuwsberichten, video's en veelgestelde vragen. Enkele jaren later is de crisis voorbij, dalen de bezoekcijfers en vormt de redactie het dossier om tot een statisch dossier met een aantal redactionele pagina's over het verloop van de kredietcrisis.

De hoeveelheid informatie rond een onderwerp mag (in principe) geen reden zijn om voor een aparte themasite in plaats van een dossier te kiezen. Dossiers kunnen (op termijn) eenvoudig worden uitgebreid met meerdere, generieke functionaliteiten die volledig geïntegreerd worden aangeboden binnen het dossier. Denk aan het toevoegen van veelgestelde vragen, video's, rss- en e-mailattendingen, weblogs en andere functionaliteiten of applicaties.

Tot slot is het van belang om bezoekers van dossiers op een consistente manier duidelijk te maken welke bewindslieden en departementen verantwoordelijk zijn voor het betreffende onderwerp. In bepaalde gevallen kan het om meerdere verantwoordelijke bewindslieden en organisaties per dossier gaan.

Wat betekent dit voor de Rijksoverheid

De Rijksoverheid dringt het aantal nieuwe themasites verder terug omdat de dossiers meer mogelijkheden bieden. Tevens geven de dossiers invulling aan de eenduidige communicatie vanuit het Rijk doordat de dossiers niet meer beperkt zijn door de grenzen van de departementen. De website biedt de informatie ontkokerd aan.

3.8. Stelt data en content beschikbaar voor derden

Veel doelgroepen komen niet direct naar www.rijksoverheid.nl terwijl de informatie van de rijksoverheid voor hen wel interessant en gewild is. Bepaalde doelgroepen willen (delen van) rijksoverheidsinformatie hergebruiken, bijvoorbeeld op een specifieke website gericht op een bepaalde doelgroep. Alle content van Rijksoverheid.nl stellen we beschikbaar voor hergebruik: dit noemen we 'Open Content'. Deze content (teksten, video's, foto's) staat als data opgeslagen in technische systemen. Deze 'ruwe data' stellen we ook ter beschikking, bijvoorbeeld voor hergebruik in applicaties. Dat noemen we 'Open Data'. Door het toepassen van deze principes van Open Data en Open Content komt Rijksoverheid.nl maximaal tegemoet aan de wensen van haar gebruikers: derde partijen kunnen alle informatie op www.rijksoverheid.nl hergebruiken elders op internet.

Voorwaarde voor hergebruik van data en content is dat wij als Rijksoverheid aangeven op welke manier wij omgaan met het auteursrecht. Hiervoor kan bijvoorbeeld een Creative Commons licentie worden gebruikt: met een Creative Commons licentie behoud je al je rechten, maar geef je aan anderen toestemming om je werk te verspreiden, met anderen te delen en te bewerken. Dit wordt nader onderzocht.

Wat betekent dit voor de website

Rijksoverheid.nl biedt content niet alleen aan via oplossingen als structuur, sitemap en zoeken, maar ook via generieke 'feeds', zoals RSS. Tevens biedt de website een 'webservice/api'-toegang aan, waarmee data beschikbaar is voor hergebruik, bijvoorbeeld in widgets en applicaties. Op de website geven we aan wat voor rechten er bestaan op de beschikbare content. Het gericht toepassen van Open Standaarden en indien gelijk geschikt Open Source Software ondersteunt de gedachten en de mogelijkheden van Open Data en Open Content.

Wat betekent dit voor de Rijksoverheid

De Rijksoverheid streeft maximale transparantie van haar informatie na. De principes van Open Data en Open Content maken dit mogelijk. Discussies over copyright zijn niet meer nodig door het toepassen van een goede licentievorm, bijvoorbeeld Creative Commons.

Wat betekent dit voor de redactie

De redactie is zich bij het plaatsen van content bewust van de rechten op die content: het copyright van de teksten, fotografie, rapporten en video/audiofragmenten is afgekocht door de rijksoverheid zodat hergebruik mogelijk is onder de gekozen licentievorm.

3.9. Biedt volledig geïntegreerde interactie

De online Nederlander maakt in toenemende mate gebruik van alle mogelijkheden die internet biedt: zelf publiceren, reageren, meedoen. Online interactie, ook met de overheid. De nieuwe stijl van overheidscommunicatie heeft oog voor wat zich in de samenleving afspeelt en staat open voor dialoog. Zo ook Rijksoverheid.nl.

Wat betekent dit voor de website

Rijksoverheid.nl zorgt ervoor dat generieke, interactieve functionaliteiten snel inzetbaar zijn. Bovendien moeten beleidsambtenaren deze hulpmiddelen zelf kunnen beheren. Zij krijgen de instrumenten in handen om het beleidsproces te versterken met behulp van e-participatie. Of het nu gaat om een kleine groep professionals die in een besloten chat meedenken over de toekomst van de zorg of om een grote groep burgers die in een openbaar discussieforum meedenken over de toekomst van de Randstad.

Voor zover mogelijk speelt de participatie zich altijd binnen een dossier af. Op die manier is de juiste context gewaarborgd. Departementen kunnen de eigen boodschap voor het voetlicht brengen bij mensen die zich betrokken voelen bij het betreffende onderwerp.

De hoofdingang 'Doe mee' brengt alle interactieve trajecten van de departementen samen. Bezoekers zien in één oogopslag waarover de Rijksoverheid in gesprek is met (een deel van) de samenleving. Tevens versterkt deze rubriek het imago van een Rijksoverheid die de buitenwereld binnen wil halen. Overigens nemen de mogelijkheden op Rijksoverheid.nl niet weg dat het in bepaalde situaties verstandiger is om aan te haken bij reeds bestaande interactieve processen van partijen buiten de Rijksoverheid.

Wat betekent dit voor de Rijksoverheid

Door e-participatie te integreren met de dossiers is het altijd gewaarborgd dat de discussie zich binnen de juiste context afspeelt. Daarnaast versterkt de ingang 'Doe mee' het imago van een Rijksoverheid die de inbreng van buiten serieus neemt en laat meewegen in haar keuzes. Dit is echter vooral afhankelijk van de manier waarop beleidsdirecties de instrumenten inzetten en omgaan met de inbreng die zij ontvangen.

Wat betekent dit voor de redactie

Interactieve functionaliteiten rondom beleidsonderwerpen of thema's zijn per definitie een beleidsinstrument. Het is de verantwoordelijkheid van beleidsdirecties op de departementen om het proces achter de interactie te organiseren (eventueel met hulp van de betrokken (online) communicatieadviseur) en zorgvuldig om te gaan met de deelnemers en hun input.

3.10. Biedt attendering op maat

De hoeveelheid informatie die op mensen afkomt neemt steeds verder toe. Er ontstaat meer behoefte om deze informatiestroom te kunnen filteren en selecteren op basis van persoonlijke voorkeuren. Op internet maken websites steeds meer gebruik van attenderingstechnieken waarmee via feeds of e-mail een selectie van relevante informatie automatisch bij de gebruiker terecht komt: communicatie op maat. Dit sluit aan op de ambities om eenduidig, herkenbaar en vraaggericht te communiceren.

Wat betekent dit voor de website

Rijksoverheid.nl biedt standaard attenderingen waarop de bezoeker zichzelf kan abonneren. Denk aan vormen als feeds, e-mail en nieuwsbrieven. Bijvoorbeeld op basis van een informatietype, op basis van een thema of beleidsonderwerp, op basis van een organisatie of op basis van een combinatie van eerder genoemde opties.

Daarnaast kunnen bezoekers er voor kiezen om een persoonlijke attendering samen te stellen op basis van een zoekvraag (vergelijkbaar met de functionaliteit die grote zoekmachines als Yahoo.com en Live.com aanbieden). De rss-feeds van Rijksoverheid.nl kunnen, naast persoonlijke attendering, tevens door andere websites worden gebruikt om content van het Rijk elders op internet te ontsluiten.

Voorbeeld

De eigenaar van een weblog gebruikt de zoekmachine van Rijksoverheid.nl om alle nieuwsberichten en kamerstukken met het woord 'filebestrijding' op te vragen. Hij abonneert zich op de rss-feed van de zoekresultaten en ontvangt hierdoor automatisch alle nieuwe content die aan de door hem gestelde zoekvraag voldoet. De rss-feed kan hij uitlezen met een rss-reader of publiceren binnen zijn eigen weblog.

Wat betekent dit voor de Rijksoverheid

Attenderingen vormen een uitstekend instrument om de doelgroepen van de Rijksoverheid op maat te voorzien van actuele informatie. Er ontstaan nieuwe toegangswegen tot de specifieke informatie van de Rijksoverheid. Het verkeer richting Rijksoverheid.nl zal hierdoor toenemen.

Wat betekent dit voor de redactie

De kwaliteit van de webteksten en metadata bepalen de kwaliteit van de attenderingen. Daar ligt een belangrijke taak voor de redactie.